

Onenigheid en Gemeenschap

- Martin Terpsta -

Al enige tijd is Uitgeverij Boom bezig met het uitgeven van een niet onverdienstelijke rij 'basisboeken' over filosofische onderwerpen. Zo was er al het basisboek cultuurfilosofie, het basisboek logica of bijvoorbeeld het basisboek ethiek, en daar is in 2012 ook het basisboek politieke filosofie aan toegevoegd. Veel van deze boeken bieden een zeer uitgebreide inleiding op het betreffende thema. Doorgaans wordt de lezer daarbij door de auteur of samensteller aan de hand genomen langs zowel de klassieke thema's binnen het betreffende gebied, als ook de actuele discussies daarover. Zo ook in het onder redactie van Marin Terpstra tot stand gekomen boek *Onenigheid en gemeenschap*, basisboek politieke filosofie.

In een boeiend geschreven eerste deel van het boek gaat Terpstra zelf in op de vraag wat politieke filosofie behelst. Wat is 'het probleem' van de politieke filosofie? Middels een uiteenzetting van de thema's en problemen waar het politieke denken mee te maken heeft, komt Terpstra erop uit politiek te begrijpen als het probleem van onenigheid en gemeenschap. Hoe kunnen we recht doen aan het feit dat we een gemeenschap vormen, terwijl niet iedereen het met elkaar eens is of zelfs kan zijn? Als zodanig wijst deze vraag naar de politieke orde, waar Terpstra dan ook uitgebreid op ingaat. Hij laat daarbij op boeiende wijze

zien dat deze vraag naar de politieke orde niet zomaar een theoretische exercitie is. Met deze orde hangt onmiddellijk samen hoe wij de macht begrijpen, hoe we kunnen verwijzen naar waarheid, wie er deel kan nemen aan het publieke debat en op welke wijze, ja uiteindelijk zelfs over hoe we onszelf als collectief begrijpen.

Het tweede deel van Terpstra's boek is historisch van aard en geeft een overzicht van het politieke denken en politiek denkers in de Westerse traditie. Van Socrates tot Marx en van Thucydides tot Tocqueville, Terpstra laat ze op vruchtbare wijze tot hun recht komen in het grote verhaal van het Westerse denken over politiek. Met Marx en Tocqueville stopt het Westerse denken echter niet, en het derde deel van *Onenigheid en gemeenschap* bevat dan ook essays over hedendaagse vraagstukken in de politieke filosofie. Verschillende bekende en minder bekende politiek denkers uit Nederland en België leveren met actuele essays een bijdrage aan dit deel van het boek. Zo stelt Tim Heysse de vraag naar het fenomeen van totalitarisme, gaat René Boomkens in op politiek ten tijde van massa en media en schrijft Luuk van Middelaar over de politiek filosofische wortels van Europa. Alle stukken hebben een bescheiden notenapparaat, en worden afgesloten met literatuur-tips voor verdere studie.

Deze drie delen maken *Onenigheid en gemeenschap* tot een prachtig handboek voor politicologen en politiek filosofen. Kortom, voor een ieder die door wil vragen 'achter' de politieke werkelijkheid is dit een verhelderende en bijzonder bruikbare inleiding.

Lambert Pasterkamp (oud-lid penoplia)

Marin Terpstra (red.)
Onenigheid en gemeenschap. Basisboek politieke filosofie
 Uitgeverij Boom, Amsterdam, 2012
 ISBN 9789461052605
 320 pagina's; € 40,60